

RAPORTUL DE ACTIVITATE **al Primarului oraşului Ialoveni** **pentru anul de mandat 2024**

Oraşul Ialoveni,
februarie, 2025

Stimați Ialoveneni,

Vă informez despre activitatea mea în calitate de Primar pe parcursul anului 2024. Rezumând, pot spune sincer că perioada supusă raportării a fost una complicată, cu provocări și contradicții, cu rezerve, dar și cu multe rezultate bune. În pofida tuturor circumstanțelor, totuși, s-a reușit a face pași siguri pentru dezvoltarea orașului și pentru îmbunătățirea serviciilor locale.

Pe fonul unei situații sociale și economice complicate din Republica Moldova, în condițiile unui buget cu rezerve, oricum am continuat promovarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, investițiile, s-a investit în reabilitarea străzilor, cu lucrări de modernizare a sistemului de apeduct și canalizare, cu lucrări de îmbunătățire a activității grădinițelor de copii, cu proiecte de infrastructură, în dezvoltarea politicilor de tineret și sport, s-au dezvoltat parteneriate foarte importante la nivel internațional, s-au stabilit noi acorduri de colaborare în diverse domenii, fapt ce constituie o bază solidă pentru următoarele proiecte de perspectivă.

În această perioadă, am reușit să câștigăm mai multe concursuri de proiecte, care au deschis noi posibilități pentru oraș, au adus noi beneficii și milioane de lei în buget.

A fost un an cu multe evenimente de bună calitate, inclusiv celor de susținere a refugiaților din Ucraina. Toate activitățile au fost posibile datorită sprijinului Dumneavoastră, datorită unor membri entuziaști ai echipei din cadrul Primăriei, datorită unor voluntari dezinteresați din comunitatea noastră. Am beneficiat de suportul membrilor consiliului local, iar pentru altele – mai este necesar de consens, eforturi și argumente suplimentare pentru a forma o viziune comună. În special, mulțumesc consilierilor locali, care au fost constructivi și au susținut deciziile așteptate de Ialoveneni.

Vreau să Vă asigur, că vom realiza în continuare mai multe proiecte de dezvoltare a orașului, vom îmbunătăți serviciile locale și împreună vom reuși multe planuri ambițioase!

Vă mulțumesc tuturor pentru încredere și să ne ajute în continuare Bunul Dumnezeu!

Sergiu ARMAȘU,
Primarul orașului Ialoveni

21 ianuarie, 2025

CUPRINS:

<i>REZUMAT AL ACTIVITĂȚII</i>	4
I. Bugetul orașului Ialoveni și dezvoltarea economică – ecuații care necesită atenție deosebită	8
II. Infrastructura drumurilor, asigurarea cu apă și canalizare – priorități de bază	12
III. Iluminat public stradal	15
IV. Transportul public.....	16
V. Asigurarea activității instituțiilor preșcolare.....	17
VI. Terenuri de joacă pentru copii, spații de agrement și sport.....	19
VII. Amenajare teritoriu, protecția mediului, servicii piața municipală....	20
VIII. Segmentul servicii comunale.....	22
IX. Domeniul tineret și sport.....	23
X. Domeniul socio-cultural, evenimente locale.....	25
XI. Activități protecție socială, persoane în etate și defavorizate.....	27
XII. Colaborare Primar – Consiliu local.....	28
XIII. Interacțiunea Primar – cetățeni, asigurarea transparenței decizionale..	29
XIV. Colaborare cu partenerii de dezvoltare, accesarea fondurilor și atragerea noilor proiecte.....	31

REZUMAT AL ACTIVITĂȚII

Recapitulând activitatea în calitate de Primar al orașului Ialoveni pe parcursul unui an, pot conchide cu toată responsabilitatea: Activitățile care au fost posibil de implementat sunt rezultatul muncii nu doar al Primarului, ci a unei echipe, care este alături și căroră vreau să le mulțumesc enorm că rezistă în condițiile complicate de lucru într-o administrație locală.

Pe parcursul anului s-a reușit a atrage mai multe proiecte, care au adus suplimentar în oraș numeroase beneficii, milioane de lei adăugător în buget și ne-au deschis noi posibilități:

I. Proiectul **Servicii de sanitație și calitate cu un mediu nepoluat mai aproape de Ialoveni**, Programul Național „Satul European”, (perioada de implementare 2022-2024), buget total - 7.002.677,67 lei, cofinanțare buget local;

II. Proiectul în cadrul Programului Național „Satul European Expres” **Extinderea serviciilor de creșa în instituțiile preșcolare din or. Ialoveni**, (perioada de implementare 2024), buget - 512.000 lei, cofinanțare buget local;

III. Proiectul **Dezvoltarea infrastructurii sportive în or. Ialoveni prin construcția terenului de mini fotbal cu înveliș artificial în sectorul Albeni**, (perioada de implementare 2023-2024), buget - 447.083,35 lei, cofinanțare buget local;

IV. Proiectul **Crearea unei zone de agrement în Ialoveni**, (perioada de implementare 2021-2024), bugetul total -11.7 milioane MDL, Sursa de finanțare ADR, cofinanțare buget local, 4 milioane MDL;

V. Proiectul **Sporirea calității vieții locuitorilor din orașul Ialoveni prin intermediul procesului de revitalizare urbană** (perioada de implementare 2024), bugetul total - 500.100 MDL, amenajarea a 2 terenuri de joacă, 5 căsuțe mobile din lemn, materiale pentru activități artistice și de întreținere urbană, Fondul de Granturi cu suportul partenerilor din Polonia, cofinanțare buget local;

VI. Proiectul **Consolidarea autonomiei energetice prin instalarea unui sistem fotovoltaic 50 kW la grădinița creșă pentru copii Lăstărel**, (perioada de implementare 2024), bugetul total – 20.000 Euro, Sursa de finanțare Fondul Granturilor Mici al ODA Slovacă, cofinanțare buget local;

VII. Proiectul **Crearea unei grupe adiționale de creșă publică la Grădinița nr. 1 "Andrieș" din orașul Ialoveni**, (perioada de implementare 2024), bugetul total - 512.034,47 MDL, Crearea unei grupe adiționale de creșă publică cu capacitatea de **30 locuri anual**, Sursa de finanțare UNCHR, cofinanțare buget local;

VIII. Proiectul **„În Coliba Albastră”**, Construcția unui foișor mare în stil „Căciula lui Guguță” , (perioada de implementare 2024), bugetul total– 8.000 Euro, Sursa de finanțare IDIS Viitorul (Slovak AID), cofinanțare 50% buget local;

IX. Proiectul **Donarea bunurilor pentru educație timpurie**, Donarea de paturi cu 4 nivele, scaune reglabile și seturi de mese pentru grădinițe, bugetul total - 52.090,9 MDL, sursa de finanțare Helvetas Moldova;

Proiecte acceptate în 2024 pentru implementare ulterioară:

X. Proiectul în cadrul Programului Național „Satul European 2” **Crearea unei grupe adiționale de creșă publică la grădinița nr.1 „Andrieș" din or. Ialoveni**, (perioada de implementare 2025), bugetul total - 1.186.669 lei, cofinanțare (86.669 lei) buget local;

XI. Proiectul de elaborare a **PUG** în cadrul Programului Național "Satul European", Costul proiectului, aproximativ 2 mln. lei, 890.396,00 lei din proiect, restul va fi acoperit de Primăria or. Ialoveni, perioada de implementare, august 2025;

XII. Proiectul **Servicii de sanitație de calitate și un mediu nepoluat mai aproape de Ialoveni**, Programul Național „Satul European”, buget total -7.982.436,07 lei, Buget local (1.030.532,50 lei);

XIII. Proiectul **Crearea unei zone moderne pentru mobilitate sustenabilă**, (perioada de implementare 2024-2025), bugetul total -15.142.487 MDL, Sursa de finanțare FNDRL (70%), cofinanțare (30%) APL;

XIV. Proiectul **SPOTLOG, „Inovații logistice urbane verzi și social responsabile”** (perioada de implementare 2024-2027), bugetul total - 61.000 Euro, Sursa de finanțare INTERREG (80%), cofinanțare (20%) APL;

XV. Proiectul **„REEF- Region putting energy Efficiency First”/ Regiunile care pun eficiența energetică pe primul loc. Îmbunătățirea capacității de management al eficienței energetice în administrația publică locală**. Perioada de implementare 2024-2027), bugetul total - 153.952,00 EURO, Sursa de finanțare INTERREG, cofinanțare APL (30.790,40 EURO);

XVI. Proiectul **Planificare Urbană Strategică pentru Dezvoltare Durabilă**, Perioada de implementare 2024-2027, bugetul total - 101.641,00 EURO, Sursa de finanțare INTERREG, cofinanțare APL 20.328,20 EURO;

XVII. Beneficiem de **Îmbunătățirea managementului și controlului cheltuielilor, Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică (SSEDolc) 2019–2025, inclusiv actualizarea SSEDolc, facilitarea schimbului de experiență și sprijin extern, consolidarea dezvoltării socio-economice locale.**

Referitor la unele realizări și lucrări efectuate datorită contribuției locuitorilor și a primăriei:

- I. Teren de joacă și sport sectorul BTA și Albeni;
- II. Amenajarea terenurilor pentru copii în sectorul Moldova, Centru;
- III. Terenuri de sport amenajate, de fotbal natural în șes la Mardari;
- IV. Zonă de agrement în sectorul Huțuleuca, str-la Viilor;
- V. *Asfaltare: str. Cișmelelor, Livezilor, V. Zarzăre, Moldova, 31 august, etc;*
- VI. *Construcții trotuare: sectorul Bozu, str. Tudor Mâra, Cireșilor,. V. Zarzăre, Chișinăului, etc;*
- VII. *Reparația drumului varianta albă: str. M. Viteazu, Frasinilor, A. David, etc;*
- VIII. *Lărgirea podului cu instalarea pavajului: s. Moldova, stadionul sportiv multifuncțional;*
- IX. Varianta albă – str. M. Viteazu, Teatru verde, Piața Agricolă, etc.;
- X. Curățirea și amenajarea stațiilor
- XI. *Noi conectări la apeduct, conform cererilor, în sectoarele Albeni și Huțuleuca.*

Referitor la activitățile realizate în parteneriat cu agenți economici și alte instituții:

- I. Curățirea râului Ișnovăț, șanțurilor de scurgere a apelor pluviale;
- II. Amenajarea și întreținerea zonei lacului din sectorul Albeni, inclusiv a izvorului din sector;
- III. Lucrări de infrastructură, construcție a trotuarelor, sistemului de apeduct și canalizare;
- IV. Amenajare a teritoriului;
- V. Deschiderea locurilor noi de muncă, noi investiții și antreprenori atrași în oraș, etc.;
- VI. Construcția locurilor de parcare, Piața Agricolă, strada Alexandru Cel Bun

Un factor determinant pentru realizarea multor inițiative, consider **bunele relații de colaborare și deschiderea unor agenți economici pentru parteneriate cu Primăria.** Remarc cu recunoștință implicarea renumitei Întreprinderi „Sandra”, „Ghervas Petrol”,

„Euroaccent,” „Promstore”, ș.a., în susținerea majorității **activităților, inclusiv celor dedicate copiilor** din Ialoveni. La fel, mulțumesc tuturor agenților economici, care dezinteresat au susținut multe campanii de caritate dedicate bătrânilor, campanii de premiere a tinerilor sportivi și copiilor talentați.

S-a reușit a stabili noi parteneriate internaționale foarte importante, de perspectivă pentru dezvoltarea orașului și atragerea de noi proiecte comunitare, noi investiții. La fel, **au fost încheiate noi acorduri de colaborare și de înfrățire cu localități din spațiul european și nu numai, Slovacia, România, Ucraina** care ne va ajuta să promovăm proiecte și inițiative noi transfrontaliere. Sunt planificate și încheierea unor noi acorduri cu localități din România, Israel, Lituania, Ucraina, etc. În calitate de primar, m-am străduit să fiu un catalizator, un nucleu al inițiativelor, un generator de idei și proiecte, un garant pentru activități legale, de interes public. Iar specialiștii și funcționarii din preajmă sunt cei care au încununat cu succes activitățile comune, sau în unele cazuri, le-au compromis. A fost un an de activitate complicat, cu unele rezerve, cu probleme de personal și instituționale. Însă inițiativele planificate și realizate ne-au confirmat în mare parte că se poate, ne-au încurajat și vom continua ferm mai departe.

A fost foarte greu, dar nu și imposibil, să reușim în condiții specifice pentru Republica Moldova să demonstrăm că echipa noastră nu are alte interese, decât strict de a rezolva problemele locuitorilor orașului nostru.

Mulțumesc tuturor care au crezut în echipa Primăriei orașului Ialoveni, ne-au ajutat și ne ajută în continuare!

I. BUGETUL ORAȘULUI IALOVENI ȘI DEZVOLTAREA ECONOMICĂ – ECUAȚII CARE NECESITĂ ATENȚIE DEOSEBITĂ

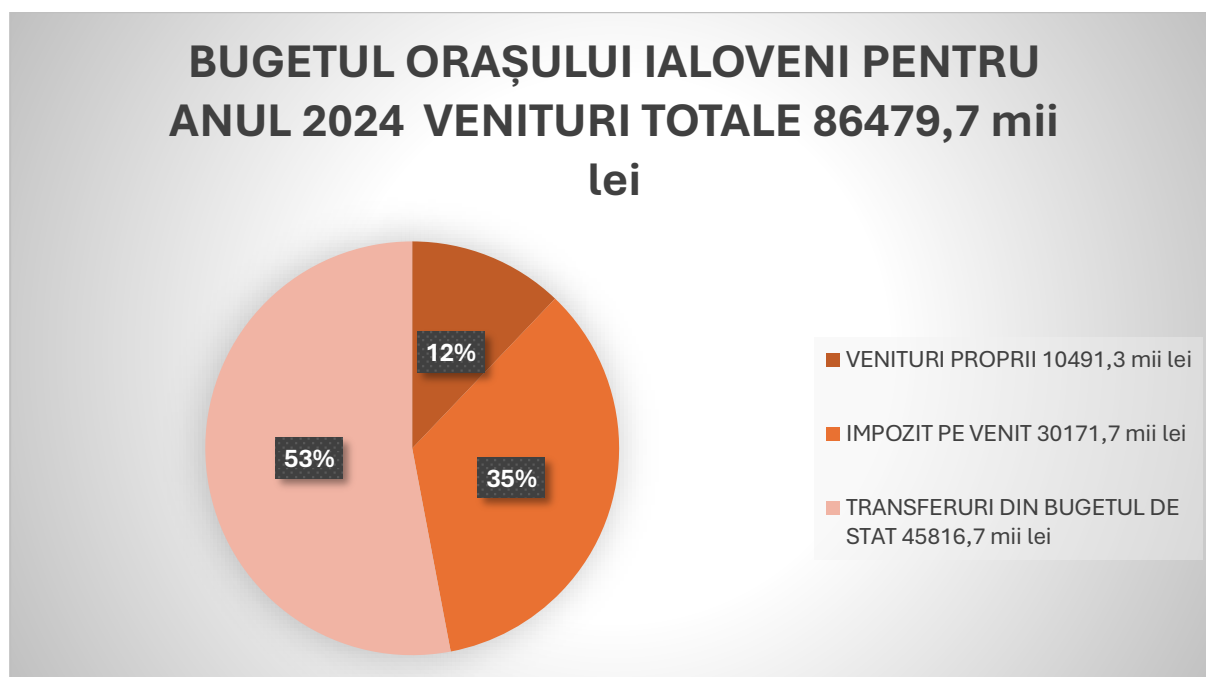
Bugetul orașului Ialoveni pentru anul 2024 a fost aprobat în baza Deciziei Consiliului orășenesc Ialoveni nr. 06/03 *Cu privire la aprobarea bugetului orașului Ialoveni pentru anul 2024 în prima lectură* și nr. 06/09 din 14.12.2023 „*Cu privire la aprobarea bugetului orășenesc Ialoveni pentru anul 2024 în a doua lectură*”.

La capitolul venituri a fost aprobată suma de **74033,1 mii lei**, la cheltuieli **74033,1 mii lei**. Fondul de rezervă - 700 mii lei.

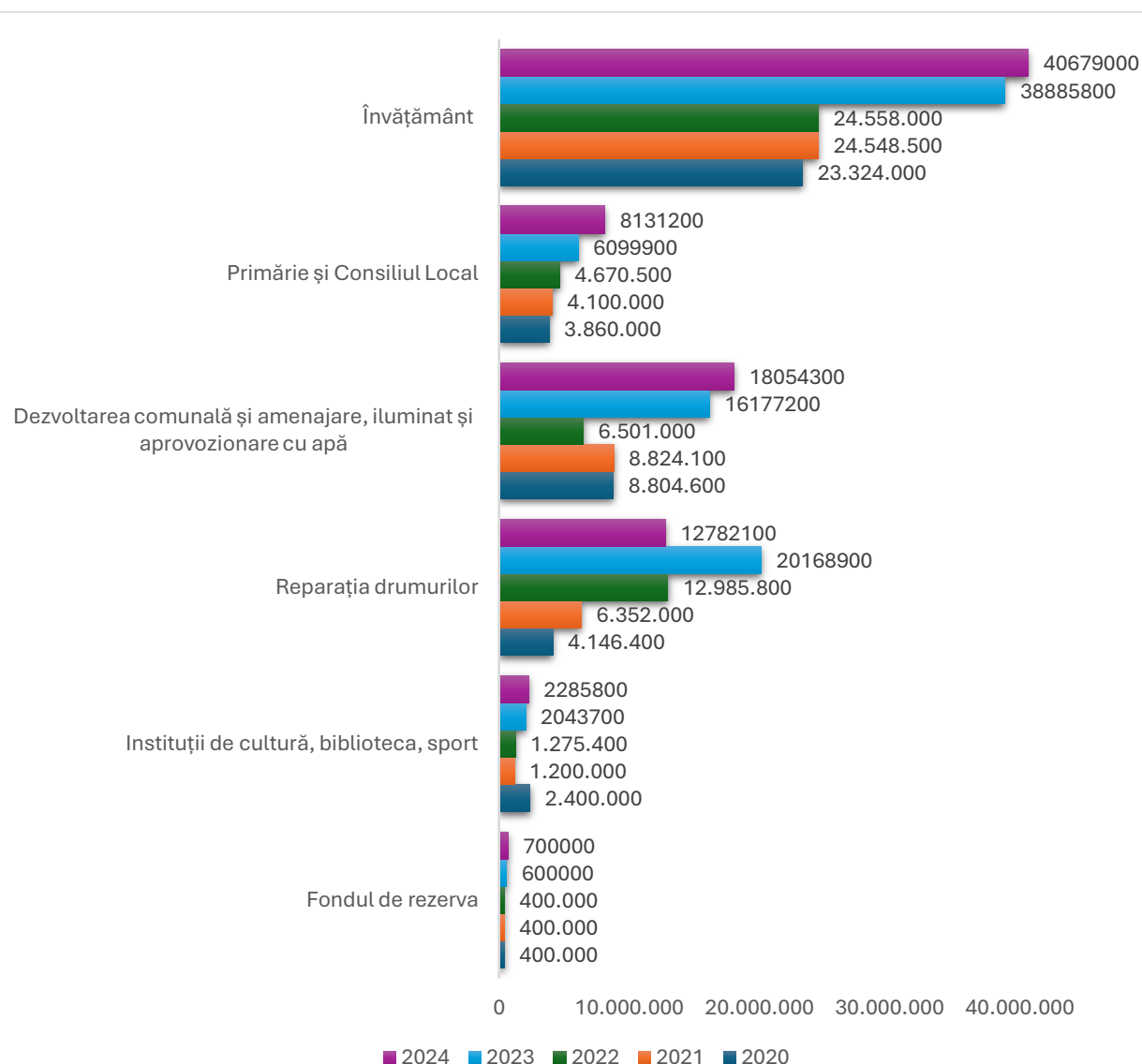
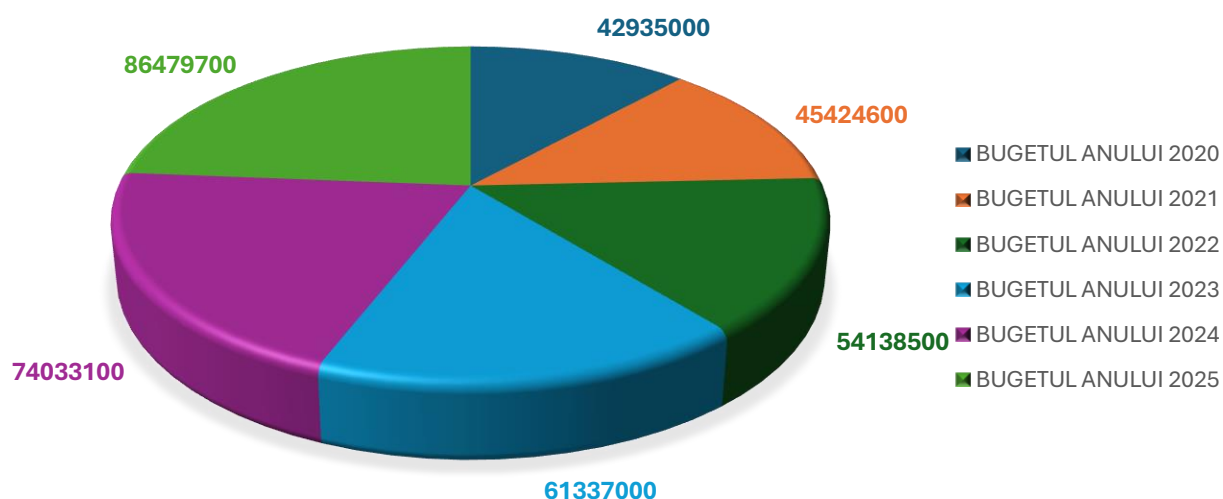
La situația din **31 decembrie 2024**, veniturile au constituit sumă de **86479,7 mii lei** și la cheltuieli **82492,9 mii lei**.

Capacitatea administrativă

Indemnizația lunară a angajaților Primăriei Ialoveni sunt stabilite anual în funcție de Informația financiară emisă de Ministerul Finanțelor. Aceasta se reflectă în salariile de bază și alte beneficii stabilite pentru fiecare funcție în parte. Acest indice pentru anul 2023-2024 constituie 19 %, este cel mai mare din raionul Ialoveni și contribuie cu o majorare a indemnizației cu 40 % personalului Primăriei încadrat conform statelor de personal aprobat de Cancelaria de Stat.

ANALIZA COMPARATIVĂ A BUGETULUI

Colectarea impozitelor și taxelor locale (SCITL)

Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei este un organ cu atribuții de administrare fiscală, funcțiile cărora sunt exercitate prin intermediu percepitorilor fiscali, în baza Regulamentului privind SCITL, anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 998 din 2003 *privind activitatea serviciului de colectarea impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei*.

A fost implementat SIA (Sistemul Informațional Automatizat) Stingerea Obligațiilor Fiscale prin intermediu SCITL (Sistemul de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale). În SIA SCITL au fost introduse 2787 (persoane fizice) de conturi cu suprafețele de terenuri deținute, din Registre. Cu aceste conturi se lucrează individual, la începutul fiecărui an de gestiune și se dau în calcul. În anul 2024 aceste conturi (persoane fizice) au fost revizuite pentru a fi date în calcul corect și au fost distribuite AVIZE a impozitului funciar pentru bunurile neevaluate ale persoanelor fizice.

Pentru anul fiscal 2024 au fost distribuite AVIZE de plată a impozitului pe bunurile imobiliare evaluate (19924 obiecte) a persoanelor fizice. Avizele au fost remise către contribuabili în termenul stabilit de legislație.

Contribuabilii cu datorii au fost suplimentar informați de restanțele lor prin telefon, rețele de socializare sau prin scrisori simple și recomandate, totodată au fost depistate mai multe bunuri imobile neevaluate și introduse în calcul.

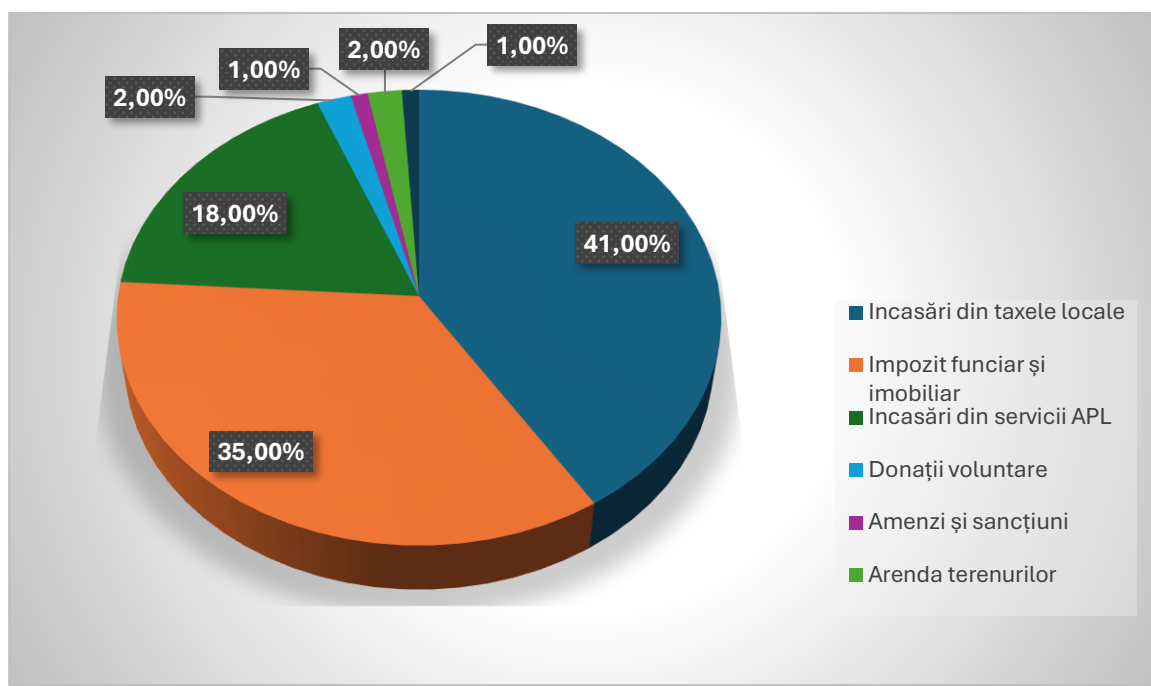
S-au efectuat corectări prin operațiuni manuale din SIA Cadastru, consultări cu cetățenii în problemele perceperii fiscale a impozitului pe bunurile imobile, au fost examinate toate petițiile cetățenilor în domeniul perceperii fiscale.

Pe parcursul anului 2024 au fost eliberate și înregistrate 937 adeverințe, fiecare solicitant a fost verificat în parte cu achitarea impozitului pe bunurile imobiliare. Perceptorii fiscali au participat la seminare, inclusiv online, în cadrul Direcției Deservire Fiscală Ialoveni, CALM, Programul Comunitatea Mea și în cadrul primăriei.

Impozitul pe bunurile imobile evaluate și impozitul funciar pe bunurile neevaluate, în anul 2024, constituie 2 864 000 lei.

Structura veniturilor colectate local

Nivelul de creștere a veniturilor din taxele locale/impozitele pe proprietate – continuă a fi unele modeste; gestionarea evidenței contribuabililor au un caracter limitat; nu există suficiente informații de evidență a bazei fiscale locale; cooperarea cu instituțiile locale și centrale în domeniul dat urmează a fi îmbunătățită.

La capitolul **administrarea fiscală și monitorizarea plăților, aspectele care trebuie principal îmbunătățite** menționăm că procedurile de depunere a reclamațiilor și de apel cu privire la plata taxelor și impozitelor locale nu sunt strict reglementate, lipsa unor informații cu privire la consecințele întârzierii sau neachitării impozitelor pe proprietate, o parte nu achită de loc taxele și impozitele locale.

Urmează să **regândim unele politici fiscale**; să monitorizăm strict plățile, să aplicăm noi proceduri și metode de bugetare; să aplicăm corect regulile speciale de rectificare și executare a bugetului.

Dezvoltarea economică a orașului este direct dependentă de atragerea investițiilor și promovarea agenților economici, a mediului privat și micului business, de deschiderea noilor locuri de muncă, etc. Acestui segment acordăm și vom acorda o mare atenție, creăm condiții de atragere a antreprenorilor în activitățile localității. Economia orașului este reprezentată de activități realizate preponderent în comerț, sfera industrială, alimentație publică, construcții, agricultură, etc.

II. DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DRUMURILOR, ASIGURAREA CU APĂ ȘI CANALIZARE

Infrastructura rutieră

În anul 2024 au fost semnate contracte pentru reparația a 19 străzi, cu valoarea totală de 12 255 320,00 lei. Executate lucrări pe următoarele drumuri locale în sumă de 5 883 389,00 lei. În urma identificării soluțiilor tehnice s-a economisit 2 495 802,00 lei:

<i>Nr.</i>	<i>Denumirea străzilor</i>	<i>Lungimea</i>	<i>Fondația</i>
1	Str. 8 Martie	250 m	Asfalt
2	Str-la 1 Valeriu Cupcea	211 m	Asfalt
3	Str-la 2 Valeriu Cupcea	210 m	Asfalt
4	Str. Daniil Sihastru	291 m	Asfalt
5	Str. Mihail Frunze nr. 51-63	223 m	Asfalt
6	Str. Codru nr. 1- 37	410 m	Asfalt
7	Str. Arțarilor	250 m	Asfalt
8	Str. Frasinilor	211 m	Asfalt
9	Str. Valea Trandafirilor	320 m	Beton
10	Str-la Ismail nr. 2-8	154 m	Asfalt
11	Str. Merilor nr.38-45	100 m	Asfalt
12	Str. Cișmelelor	357 m	Asfalt
13	Str. Livezilor	125 m	Beton
Total		4021 m	

Concomitent, în parteneriat cu locuitorii orașului au fost reparate 5 străzi în sumă de 728 054,00lei:

<i>Nr.</i>	<i>Denumirea străzilor</i>	<i>Lungimea</i>	<i>Fondația</i>
1	Str. Mîra Tudor Gh.	160 m – 1300 m2	Pavaj
2	Str. V Zarzăre	90 m	Beton
3	Str. Moldova nr. 2, 2/1, 2/2,7, 8/1	180 m	Asfalt
4	Str-la Cișmelelor	36 m	Beton
5	Str. Moldova spre str. 31 august 1989	81 m	Beton
Total		547 m	

Pe parcursul anului 2024, au fost amenajate cu pietriș în variantă albă **26 de străzi** cu o lungime totală de **2 km 610 m**. Au fost elaborate Devize de cheltuieli și schițe de proiect pentru reparația a 46 de străzi.

Pentru anul 2025, au fost preconizate cheltuieli pentru reparația străzilor în valoare de **17,5 mil. lei**.

În aceeași perioadă au fost construite **trotuare** în mai multe sectoare:

- Trotuar, str. Veniamin Zarzăr – **300 m**, acces către terenul sportiv;
- Trotuar, str. Izvoarelor – **15 m**, acces către terenul sportiv;
- Trotuar, str. Chișinău - **45 m**, acces către blocurile locative;
- Trotuar, str. Cireșilor – **72 m**;
- Trotuar, str. Testișteanu – **10 m.**, acces către veceul public;
- Trotuar, str. Mihai Viteazu – **225 m.**, acces direct al locatarilor din sec. Bozu către piața agricolă.

Trecerile de pietoni din preajma instituțiilor de învățământ Liceul Teoretic „Petru Ștefănuță” și Liceul Teoretic „Andrei Vartic” au fost modernizate în parteneriat cu Automobil Club Moldova, supraînălțate și amenajate astfel încât acestea să devină mai vizibile și mai sigure. Cu regularitate s-au aplicat marcajul rutier și instalate indicatoare.

Pe parcursul anului 2024, au fost instalate 150 de indicatoare rutiere, pe următoarele străzi: *str. Basarabia, Str. Universului, Str. Tighina, Str. Bălți, Str. Libertății, Str. Cetatea Albă, Str. Entuziaștilor, Str. Doina, Str. Grădinilor, Str. Arborilor, Str. Voluntarilor, Str. Tricolorului, Str. Valea Crucii, Str. Fructelor, Str. Izvoarelor, Str. 27 August, Str. Chișinău, str. 8 Martie, str-la 2 Valeriu Cupcea, str-la 1 Valeriu Cupcea, str. Cișmelelor, str. Valea Trandafirilor,, str. Codru, str. Arțarilor, str. Frasinilor, str-la Ismail, str. Daniil Sihuștru, str. Mihail Frunza, str. Merilor, str. Victor Crășescu, str. Valea Haiducului, str. Victoria, str. Iurie Gagarin, str. Viilor, str. Vasile Alexandrii, str. Moldova, str. Ion Creangă*, și anume: Indicator rutier 2.3 „DRUM CU PRIORITATE”, Indicator rutier 2.1 „CEDEAZĂ TRECEREA”, Indicator rutier 3.4 ”CIRCULAȚIA INTERZISĂ AUTOCAMIOANELOR”, Indicator rutier 3.14 “MASĂ LIMITATĂ” 20t, Indicator rutier 3.27 „VITEZA MAXIMĂ LIMITATĂ (30KM)”, Indicator rutier 1.16.2 „DENIVELARE ARTIFICIALĂ”, Indicator rutier 1.20 „TRECERE PENTRU PIETONI”, Indicator rutier 3.31 „OPRIREA INTERZISĂ”.

Sistem de apă și Canalizare

Cu referire la construcția sistemului centralizat de canalizare, în cadrul Programului Național „Satul European 1” am finisat lucrările planificate și în Programul „Satul European II” am reușit să începem construcția a **4315 m** de rețea (perioada 2024-2025), unde valoarea proiectului este de 9 197 125,25 lei cu o contribuție a Primăriei în valoare de 1 482 000,00 lei, pe următoarele străzi:

<i>Nr.</i>	<i>Denumirea Străzilor</i>	<i>Lungimea</i>
1	str. V. Cupcea, M. Viteazul, Iu. Gagarin, I. Creanga	1035 m
2	str. Iu. Gagarin, I. Creanga, 8 Martie, Tineretului, Dragoș Voda, str-la 1 P. Sanduta	2290 m
3	str. Căpriana, Decebal, Zarzăre	990 m
Total		4 315 m

Proiecte de Execuție elaborate privind construcția sistemului centralizat de apă și canalizare.

<i>Nr.</i>	<i>Denumirea Străzilor</i>	<i>Lungimea</i>
1	Construcția Rețelei de canalizare: str. M. Viteazul, str. Ștefan Neaga, str-la 1 Ștefan Neaga, str-la 2 Ștefan Neaga, str-la 3 Ștefan Neaga, str-la 4 Ștefan Neaga, str-la 5 Ștefan Neaga.	1300
2	Construcția Rețelei de canalizare str. Hajdeu, str. Florilor	1400
3	Construcția Rețelei de canalizare str. Ialoveni, str-la Ialoveni	1805
4	Construcția Rețelei de canalizare str. V. Alecsandri	526
5	Construcția Rețelei de canalizare str-la Luceafărul	205
6	Construcția Rețelei de canalizare str. M. Viteazu.	178
7	Construcția Rețelei de canalizare str. Ioan Vodă cel Viteaz	655
8	Construcția Rețelei de canalizare str-la 1, 2 și 3 P. Sanduță	703
9	Construcția Rețelei de canalizare str. Ștefan cel Mare	400
10	Construcția Rețelei de canalizare str. C. Stere	185
11	Construcția Rețelei de canalizare str. Libertății	300
12	Construcția Rețelei de canalizare str. Constanța	250
13	Construcția Rețelei de canalizare str. Izvoraș	400
14	Construcția Rețelei de canalizare str. M Kogălniceanu	160
15	Construcția Rețelei de canalizare str. Toporașilor	150
16	Construcția Rețelei de canalizare str. V Lupu	320
17	Construcția Rețelei de apeduct str. Viilor	600
Total		9 537 m

Permanent am purtat discuții cu locuitorii din diferite cartiere, cum să efectuăm unele lucrări necesare de infrastructură, inclusiv de reparație și reabilitate a drumurilor locale, care necesită intervenție în mai multe sectoare ale orașului, în special după construcția sistemului de apeduct și canalizare. Drept rezultat, pot să remarc că, totuși, în Ialoveni avem mulți cetățeni responsabili și deschiși să colaboreze cu primăria, care au fost de acord să vină cu unele intervenții personale, astfel ca împreună să reușim a efectua mai multe lucrări pentru anul 2025.

III. ILUMINAT PUBLIC STRADAL

Pe parcursul perioadei de referință am fost nevoiți să depășim unele probleme în legătură cu rețeaua de iluminat public stradal existentă, care a fost construită din atragerea mai multor proiecte, inclusiv cu surse din venituri proprii. Rețeaua este întreținută de un singur specialist (electric) și o singură autospecială (autoturn). Evident că pentru un oraș întreg a fost greu de a face față tuturor problemelor din acest domeniu și de aceea am solicitat intervenția specialiștilor, în special în promovarea tehnologiilor mai avansate, și mai eficiente economic, cum ar fi spre exemplu modelul de monitorizare/dirijare la distanță prin intermediul telefonului mobil sau calculatorului. Astfel, am reușit să putem, din oficiu, de la calculator sau prin intermediul telefonului mobil, să monitorizăm, să dirijăm, să modificăm graficul de conectare/deconectare a iluminatului stradal.

De asemenea, în coordonare cu „Premier Energy”, am reușit schimbarea pilonilor electrici, în jur de 80%. Evident că am suportat și unele cheltuieli suplimentare pentru demontarea și remontarea cablului, procurarea cablului lipsă și a plafoanelor, iar în unele cazuri chiar elaborarea proiectelor tehnice; drept exemplu poate servi strada Arțarilor, sectorul Albeni.

Am continuat lucrările de schimbare a lămpilor de capacitate mare în lămpi **cu elemente LED**, în așa mod am extins sistem de iluminat mai econom și ne-am conformat noilor tehnologii avansate recomandate.

Am stabilit că menținerea iluminatului stradal pe parcursul întregii nopți constituie cheltuieli enorme într-o situație dificilă atestată la nivel național și local și ca urmare a consultărilor cu locuitorii, am convenit și am stabilit un orar de conectare a iluminatului agreat de toți.

La moment lucrăm în privința atragerii unor noi proiecte din diferite surse, inclusiv din sursele de Eficiență Energetică, pentru a face față provocărilor din domeniul iluminatului public.

IV. TRANSPORTUL PUBLIC

Despre serviciile necorespunzătoare ale transportului public, discuțiile sunt cele mai controversate și se referă la mai multe aspecte. Primul, ***transportul public interurban (ruta nr.35 Ialoveni-Chișinău)***: În acest domeniu, care nu depinde nemijlocit de activitatea Primăriei, am informat insistent și constant MIDR, ANTA despre indignarea cetățenilor și proasta calitate a serviciilor acordate; am avut multe întrevederi în teritoriu. Am depus mai multe solicitări oficiale la Minister referitor la soluționarea problemelor existente. Foarte multă birocrație pentru soluționarea unor probleme elementare și evidente, foarte multe bariere artificiale și interese. Patru ani de zile, permanent am avut în vizor problema transportului interurban. Al cincilea an de zile, constant, am observat că majoritatea Ialovenenilor sunt foarte nemulțumiți de calitatea transportului public, ruta 35.

La finele anului 2024, **am recepționat răspunsurile la adresările repetate către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția Națională Transport Auto, care nu diferă de altele precedente.** Am fost asigurați în continuare că problema rutei 35 va fi rezolvată.

La inițiativa MIDR, Primăria Ialoveni a inițiat colaborarea între or. Ialoveni și mun. Chișinău în vederea dezvoltării infrastructurii locale de transport public, colaborarea în diferite proiecte investiționale pentru dezvoltarea rețelei locale de transport, inclusiv extinderea rutei locale Ialoveni până la șoseaua Hîncești,86, mun. Chișinău.

Alternativă la acest capitol este ruta de troleibuz nr. 36, itinerarul, or. Ialoveni, sectorul Albeni - Centru mun. Chișinău, conform normelor și graficului stabilit. În dotarea rutei sunt preconizate 5 unități de transport, alte două în rezervă.

Serviciile calitative de transport public au fost și rămân o prioritate pentru Primăria orașului Ialoveni.

V. ASIGURAREA ACTIVITĂȚII INSTITUȚIILOR PREȘCOLARE

Cea mai mare parte a bugetului orașenesc este direcționată întreținerii grădinițelor. Suplimentar la aceste mijloace primite de la bugetul național, Primăria mai achită și din veniturile proprii pentru unele servicii, inclusiv la întreținerea copiilor cu CES (logoped, psiholog, kineto-terapeut).

Actualmente, în orașul Ialoveni activează 3 instituții preșcolare cu o frecvență de 1134 copii și 157 angajați. Numărul de copii în instituțiile educaționale preșcolare în anul 2024 este în creștere față de anii precedenți, datele menținute din anul precedent.

Cea mai mare este grădinița nr.5 “Regina Maria”, formată din 14 grupe de copii cu o frecvență de 549 copii, 73 angajați, 2 grupe a câte 26 de copii cu CES. Grădinița de copii nr.1 „Andrieș” are 14 grupe, dintre care 2 grupe de creșă, 53 de salariați cu o capacitate de 420 copii. Grădinița de copii nr.3 „Lăstărel” este frecventată de 165 copii, 28 de angajați. La moment avem un deficit de circa 300 locuri și avem nevoie de o grădiniță nouă. Grădinițele au primit la întreținere în perioada de referință și copii din familiile refugiaților din Ucraina.

În anul 2024 au fost scutiți de plata părintească 46.copii din familii social-vulnerabile și copii cu cerințe educaționale speciale.

Instituțiile de educație timpurie dețin în ordine sistematică toată documentația tehnică, sanitară-igienică și medicală obligatorie, care asigură securitatea, protecția copiilor și angajaților, iar administrația monitorizează permanent respectarea normelor sanitare-igienice și de securitate tehnică.

Siguranța copiilor pe durata activităților educaționale este asigurată de către cadrele didactice și asistenții de educatori și de administrația instituției. Grădinițele dispun de registre de monitorizare a vizitatorilor la intrările principale. Teritoriile sunt îngrădite, iar intrările sunt permise conform Regulamentelor.

Blocurile alimentare sunt dotate cu utilaj adecvat și dispun de toate spațiile necesare. În 2024 au fost realizate mai multe proiecte de dotare cu mobilier, au fost procurate frigidere, mașini de spălat, etc

La grădinița „Lăstărel”, Primăria în parteneriat cu Agenția de Dezvoltare SlovakAid și Ambasada Slovaciei au realizat un proiect autonom energetic a grădiniței prin darea în exploatare a unui sistemului fotovoltaic, iar acoperirea cheltuielilor pentru consumul energiei electrice constituie aproximativ 50%.

La moment sunt în desfășurare mai multe proiecte, printre care putem menționa amenajarea unor noi grupe de creșă care urmează a fi realizate în anul 2025. **Două proiecte țin de dotarea și reparația capitală a 2 grupe de creșă: primul proiect, finanțat în cooperare cu UNCHR, în valoare de 520.000lei; al doilea proiect în parteneriat cu ONDRL, în valoare de 1.312.185 lei.**

Instituțiile asigură participarea sistematică a părinților și a comunității la elaborarea și implementarea documentelor programate, inclusiv la realizarea demersului educațional. Părinții sunt implicați activ în realizarea de sondaje, audieri publice, campanii de colectare de fonduri.

Grădinițele au create condiții favorabile dezvoltării, fiind dotate cu echipamente performante, care susțin dezvoltarea tuturor copiilor din punct de vedere fizic, intelectual, social și emoțional; sunt asigurate cu resurse materiale și metodologice.

De menționat că toate instituțiile preșcolare din orașul Ialoveni au fost distinse cu Diplome de recunoștință din partea Direcției Generale Educație Ialoveni, inclusiv Primăria. Această apreciere vine ca urmare a colaborării eficiente și a implicării noastre active în asigurarea unui proces instructiv-educativ de calitate în instituțiile de învățământ din Ialoveni. Totodată, Grădinița de copii nr. 5 „Regina Maria” s-a ales cu „Trofeul Gratiei” 2024.

Însă la toate acestea, am făcut și unele concluzii, voi discuta suplimentar cu fiecare colectiv în parte, deoarece am întâlnit unele reproșuri din partea populației referitor **la colectarea banilor de la părinți, prin intermediul asociațiilor părintești**. Am unele rezerve ce țin de comportamentul unor educatori, mai violent sau necorespunzător față de copii.

Cu toate că au fost unele probleme, vreau să asigur ialovenenii, că se depun eforturi de către colectivele grădinițelor de a asigura un confort și o educație bună copiilor noștri.

VI. TERENURI DE JOACĂ PENTRU COPII, SPAȚII PENTRU AGREMENT ȘI SPORT

Una din solicitările principale față de primărie a fost amenajarea terenurilor de joacă pentru copii, a spațiilor pentru agrement și sport. Respectiv, ne-am străduit prin toate modalitățile posibile să atragem prin proiecte, mijloace pentru amenajarea noilor terenuri, **să implicăm activ locuitorii, agenții economici și băștinași ai orașului Ialoveni în realizarea unor inițiative.**

Astfel, un proiect foarte important promis, s-a realizat. Un teren plin de gunoi și în paragină din sectorul **Huțuleuca s-a transformat într-o frumoasă zonă de agrement cu teatru verde, zonă economică pentru producătorii autohtoni, teren de joacă pentru copii și teren de fitness în aer liber, etc.** Crearea acestei zone de agrement în Ialoveni, proiect implementat în perioada 2021-2024, a avut un buget total de 11.7 milioane lei și a fost finanțat de ADR, și cofinanțat din bugetul local cu 4 milioane lei. Partenerii Primăriei, ALTNET și STARNET au asigurat conexiuni libere la rețeaua Internet Wi-Fi .

Primăria a amenajat terenuri de sport și de joacă pentru copii în majoritatea sectoarelor. Un teren de mini-fotbal cu înveliș artificial a fost inaugurat în sectorul Albeni din Ialoveni în cadrul proiectului „Satul European”. Din veniturile proprii a Primăriei, un alt asemenea stadion a fost dat în exploatare în sectorul BTA-16. În aceleași sectoare au fost construite terenuri de joacă pentru copii și fitness în aer liber.

Un alt proiect este **proiectul de construcție a unui teren fitness în aer liber, în sectorul „Moldova”**. Lucrările la acest proiect au fost realizate din veniturile proprii ale Primăriei.

De asemenea Primăria a contribuit la construcția terenului de sport la Liceul Teoretic „Andrei Vartic”.

Primăria Ialoveni este deschisă și va colabora absolut cu toți pentru a atrage mijloace extrabugetare la dezvoltarea continuă a orașului.

VII. AMENAJARE TERITORIU, PROTECȚIA MEDIULUI, SERVICII PIAȚA MUNICIPALĂ

Cu referire la amenajarea teritoriului, am insistat mereu ca **orașul nostru natal – Ialoveni, să fie un oraș curat, amenajat, iar păstrarea curățeniei trebuie să fie un cult al Ialovenenilor**. În perioada raportată am intervenit împreună cu echipa Primăriei la amenajarea și curățenia sectoarelor. Săptămânal, în ziua de vineri, angajații primăriei ies la amenajarea și curățenia teritoriului. Acest exemplu a fost preluat de o mare parte a cetățenilor, inclusiv de agenții economici, în raza teritoriului de locuit sau administrat. Cu toate acestea, constat că în continuare persistă la o bună parte a moldovenilor o mentalitate deosebită: **curat până la poartă, mai departe – lasă primăria să-și bată capul**. Cu așa o abordare, niciodată nu ne vom putea mândri cu o localitate - model în privința curățeniei.

Unele inițiative - ne-au reușit. Din mijloacele de care dispune Primăria și cu susținerea unor voluntari, a fost posibil de amenajat cu flori, s-au plantat arbuști, copaci și s-au efectuat mai multe lucrări de înverzire a spațiilor publice. Am intervenit la toate bisericile din oraș, în special în perioada sărbătorilor religioase. Au continuat lucrările de dezvoltare și întreținere **a cimitirelor din oraș** (drum de acces asfaltat, renovare, amenajare, extinderea cimitirului nou ș.a.).

Inițiative ecologice: Am efectuat lucrări de **curățire/desfundare a canalelor de scurgere a apelor pluviale, scurgerea căroră a fost direcționată către albia râului Ișnovăț**. Cu ajutorul partenerilor am reușit să realizăm un proiect ecologic important pentru orașul Ialoveni: construcția **unui parc modern în sectorul Huțuleuca**. Inaugurarea oficială a Teatrului Verde a avut loc în iulie 2024, eveniment la care au participat oficialități locale și naționale, precum și locuitori ai orașului. Această nouă infrastructură oferă comunității un spațiu modern pentru desfășurarea evenimentelor culturale și sociale, contribuind la dezvoltarea vieții culturale din Ialoveni.

Efectuarea **lucrărilor de curățare a râului Ișnovăț, a canalelor de scurgere și desfundarea podurilor** a reprezentat o măsură esențială pentru protejarea orașului nostru în fața fenomenelor meteorologice extreme din anul 2024. Datorită acestor acțiuni preventive, am reușit să asigurăm siguranța infrastructurii și a locuitorilor în timpul ploilor abundente, evitând astfel inundațiile masive care ar fi putut provoca pagube materiale considerabile și disconfort pentru populație.

În urma lucrărilor de decolmatare și întreținere a căilor de scurgere, a fost îmbunătățit considerabil fluxul apei, ceea ce a permis reducerea riscurilor de revărsare a râului Ișnovăț și acumularea excesivă a apei în zonele vulnerabile. Prin această intervenție, am reușit nu doar să prevenim situațiile de urgență, ci și să creăm un sistem de drenaj mai eficient, capabil să gestioneze volume mari de apă în perioadele de precipitații intense.

Totodată, urmare a calamităților care au avut loc, am mobilizat forțe suplimentare pentru a interveni rapid și eficient în zonele afectate, acordând sprijin cetățenilor și remediind problemele apărute. Echipile de intervenție au acționat prompt pentru evacuarea apei din gospodării, curățarea drumurilor și refacerea sectoarelor deteriorate de intemperii. Această reacție rapidă și organizată a demonstrat importanța pregătirii și a măsurilor proactive în gestionarea situațiilor de urgență, contribuind astfel la protecția comunității și a mediului înconjurător.

Referitor la serviciile pieței municipale: Întreprinderea Municipală „Piața Agroindustrială Ialoveni” acordă în arendă persoanelor fizice și juridice spații și locuri destinate comercializării produselor agricole. În cadrul ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” sunt amplasate 104 tonete, administrația deține 2 tonete, Agenții economici, persoane fizice 102 tonete, tarabe - 60 locuri de comerț, inclusiv comerțul din mijloace auto. Menționez că activitatea atestată ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” lasă de dorit. Din cauza că există multe probleme istorice la piața dată, avem și problema vânzărilor slabe, dar avem și vânzări neautorizate pe marginea drumurilor.

De asemenea, lucrăm pentru a moderniza activitatea pieței, astfel am reușit să asfaltăm o parte din terenul adiacent pentru a putea extinde vânzările. Este nevoie de a avea un laborator, a dispune de condiții sanitare mai bune, condiții de menținere a calității. Trebuie să extindem, să îmbunătățim serviciile de piață, care la moment nu sunt la nivelul cel mai corespunzător.

VIII. SEGMENTUL GOSPODĂRIE COMUNALĂ, SALUBRITATE

Despre managementul Întreprinderii Municipale „Gospodăria Locativ-Comunală Ialoveni”, care prestează servicii în domeniul colectării deșeurilor menajere, menționez că starea de lucruri s-a ameliorat, dar avem și unele rezerve.

Contractarea gospodăriilor din or. Ialoveni la serviciile de evacuare a deșeurilor menajere (excepție cele nelocuibile) are mari rezerve. Cu regret, la moment, nu toate gospodăriile din Ialoveni au încheiat un contract cu Gospodăria Locativ Comunală Ialoveni, respectiv gunoiul, fie ajunge în urnele amplasate pe alte străzi sau tomberoanele amplasate în regiunea blocurilor locative, fie în extravilan, pământuri neprelucrate, terenuri agricole, etc. În acest context, am convenit să lucrăm mai insistent cu agenții economici, persoanele juridice și fizice, cu toți locuitorii pentru a menține normele sanitare și de mediu, curățenia.

S-au depus mai multe demersuri autorităților centrale pentru a rezolva problema scoaterii gunoiștii din orașul Ialoveni. Am fost asigurați că această problemă se rezolvă, Ministerul Mediului este în căutarea unui poligon pentru zona Centru din care face parte și orașul Ialoveni, mai apoi vom putea transporta deșeurile la acest poligon după care gunoiștea din Ialoveni urmează a fi închisă.

Totodată, promovăm verificarea blocurilor locative (serviciile de apă și canalizare). Avem stabilite divergente între datele de la contoarele de apă din apartamente și contorul de apă principal amplasat în subsolul fiecărei case. Sunt supuse verificării toate apartamentele care sunt deservite de Gospodăria Locativ-Comunală Ialoveni, și anume: funcționalitatea contoarelor de apă, sigiliul de pe fiecare contor, datoriile etc.

În cadrul întreprinderii sunt încadrați în munca 35 de muncitori. La întreținere se află 4 gunoiere, un buldozer și o autobasculantă. La deservire sunt 49 de case la bloc, cu un număr de 2002 contracte, 3652 persoane, iar la sectorul particular deservim 3132 de gospodării cu un număr de 8082 persoane.

Problema cânilor vagabonzi este o problemă care urmează a fi rezolvată. Se lucrează la crearea spațiului pentru câinii vagabonzi în cadrul ÎM Gospodăria Locativ-Comunală Ialoveni; se lucrează cu câțiva voluntari, veterinari, pentru a efectua sterilizarea cânilor vagabonzi. Totodată, am apelat la un proiect internațional de unde avem răspunsul oficial al coordonatorului organizației internaționale de a institui un parteneriat. Coordonatorul Proiectului va fi în vizită la Primăria Ialoveni în luna august curent și vom elabora de comun o agendă de lucru.

IX . DOMENIUL TINERET ȘI SPORT

Anul 2024 a fost un an plin de evenimente importante pentru comunitatea orașului Ialoveni, cu un accent deosebit pe promovarea colaborării durabile cu tinerii și pentru dezvoltarea politicilor locale de tineret și sport. Activitățile sportive organizate au vizat implicarea activă a cetățenilor, în special a tineretului, în diverse activități, discipline sportive și competiții. Aceste evenimente au avut scopul de a încuraja un mod de viață sănătos, de a sprijini descoperirea și dezvoltarea talentelor locale și de a întări coeziunea socială. Menționăm realizările semnificative din anul 2024 în domeniul tineretului și sportului din orașul Ialoveni:

- **Olimpiada din Franța, 2024, Bronz pentru Denis Vieru**, sportivul care ocupă locul întâi în clasamentul mondial al judocanilor, a fost felicitat de Primăria Ialoveni pentru performanțele sale excepționale în judo, inclusiv medaliile câștigate în 2023 (bronz la Grand Slam-uri și aur la Campionatul European), la. „Cetățean de Onoare”, Diploma de excelență Ialoveni „Omul anului”;
- **Campionatul Mondial XFC la K-1**: Sportivii din Ialoveni au obținut medalii de aur și argint la acest campionat, Primăria a compensat deplasarea la competiții;
- **Turneul internațional la lupte greco-romane** Ialoveni a găzduit aproximativ 130 de copii și juniori la turneu, sportivii din Ialoveni au câștigat mai multe premii pe podium, inclusiv locul I pentru Novicov Liviu și Cuzmenco Ionuț;
- **Ziua Internațională a Copilului**: La 1 iunie, Ialoveni a organizat o sărbătoare specială cu diverse activități pentru copii, inclusiv competiții și dansuri, iar Andrei Țurcanu, deputat în primul Parlament al R. Moldova a fost oaspete de onoare al evenimentului;
- **Campionatul Republicii Moldova la Fotbal pe Plajă**: Echipa CS Ialoveni a obținut locul 3 în acest campionat;
- **Echipa de baschet feminin a orașului Ialoveni, campioana raionului Ialoveni**;
- **Ziua Sportivului și a Mișcării Olimpice**: Ialoveni a sărbătorit prin Daciada raională, unde orașul a câștigat locul I în clasamentul pe echipe, cu performanțe excelente la probe de alergare, ridicarea greutății, arm wrestling și altele;
- **Cupa raionului Ialoveni la tenis de masă**: Sportivii din Ialoveni au obținut performanțe remarcabile în competițiile de șah, joc de dame și tenis de masă, câștigând mai multe locuri pe podium;
- **Campionatul raional la volei feminin**: Echipa de volei feminin din Ialoveni a ocupat poziția a doua pe podium la această competiție;
- **Campionatul orașului Ialoveni la volei de plajă (dublu mix)**: Câștigătorii au fost Leanca Nicoleta și Enechescu Octavian;

- **Campionatul orașului Ialoveni la volei de plajă (băieți):** Hîncu Ștefan și Chihai Marin au câștigat competiția;
- **Campionatul orașului Ialoveni la tenis de masă:** Câștigătorii pentru diferite categorii de vîrstă, Cebotari Maria și Petrașcu Damian;
- **Participarea** Echipei de fotbal feminin Ialoveni la meciuri amicale în România, au devenit campioane și au învins echipele ACS Daliană Carei și Vulpițele Galbene Roman;
- **Campionatul orașului Ialoveni la fotbal:** Sectorul „Bozu” au devenit campioni, iar Vladimir Ionaș a fost desemnat cel mai bun jucător al competiției;
- **Hramul orașului Ialoveni:** Diverse activități și competiții sportive au fost organizate cu ocazia Hramului orașului;
- **Deschiderea Centrului de dans și vocal studiu SIS N BRO,** promovarea culturii și artei în comunitate, ArtDans, etc.
- **Premierea celor mai buni 10 sportivi/antrenori ai orașului Ialoveni** Au fost premiați cei mai buni sportivi și antrenori din Ialoveni. Această premieră a subliniat performanțele remarcabile ale acestora la competițiile naționale și internaționale.

Sunt ferm convins, că orașul Ialoveni este, într-adevăr, orașul posibilităților. Iar tinerii – sunt adevărata bogăție a orașului Ialoveni. Datorită implicării tinerilor au fost posibile mai multe performanțe, promovarea unor bune practici nu doar la nivel local, dar și național.

Încurajăm tinerii și promovăm rezultatele unor tineri de succes, sportivi de performanță, care au luați în vizorul primăriei și vom contribui la unele inițiative pentru dezvoltarea lor.

Aș avea foarte multe cuvinte de mulțumire de spus tinerilor, dar o să mă limitez la un simplu îndemn către toți tinerii: Dragi prieteni, împreună, cu pași foarte siguri și mult optimism putem să obținem cele mai bine rezultatele!

X. DOMENIUL SOCIO-CULTURAL, EVENIMENTE LOCALE

Pe parcursul perioadei de referință, Primăria Ialoveni s-a străduit să susțină mai multe evenimente culturale, să promoveze tradițiile locale, aducând plus valoare prin noi abordări. Au fost promovate inițiative ale Școlii Orășenești de Artă, Școlii Muzicale, Bibliotecii Orășenești pentru copii „Spiridon Vangheli”, Asociației Nevăzătorilor, Asociației veteranilor, etc.

Am reușit să desfășurăm primul eveniment cultural de calitate la noul teatru verde deschis din Huțuleuca cu participarea tuturor colectivelor culturale și instituțiilor din Ialoveni, cu artiști și colective de valoare din Moldova.

Datorită susținerii din partea locuitorilor, unor agenți economici, a fost posibil de organizat mai multe **evenimente precum:** Hramul orașului; Sărbătorile de Anul Nou și Crăciun; spectacole de teatru; spectacole pentru copii; concerte publice; evenimente festive în contextul sărbătorilor naționale; evenimente de nivel local, raional și național.

În cadrul mai multor evenimente, Biblioteca pentru copii în numele lui ”Spiridon Vangheli” a organizat **118 activități culturale** la care au participat 1516 utilizatori, dintre care 1147 de copii, **51 expoziții de carte**. Aceste activități au determinat biblioteca ca centru educativ, cultural și informativ în comunitate.

La Concursul *Raional-literar al Declamatorilor*, inițiat de Secția Cultură Ialoveni, reprezentanta bibliotecii, Nina Deliu, eleva clasei a 11-a de la LT „Andrei Vartic” a obținut **Premiul I**. Cu diplome s-au întors copiii de la *Conferința Republicană de totalizare a Campaniei Naționale de promovare a Lecturii „Să citim împreună”*, în cadrul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, ediția a XXVI-a, iar elevii de la LT „Andrei Vartic” au prezentat un spectacol literar al cărții „Doggy” de Maria Pilchin.

Anul 2024, Biblioteca Publică Orășenească pentru Copii „Spiridon Vangheli” Ialoveni împreună cu voluntarii bibliotecii – Membri în Consiliul Local de Tineret Ialoveni au obținut **„Trofeul Excelenței Civice”** pentru *„Cel mai reușit proiect de tineri 2024”*. În cadrul proiectului *„Alături de Guguță și prietenii săi”*, au fost organizate o serie de activități în care biblioteca a devenit un spațiu atractiv pentru utilizatori, unde s-a promovat lectura și dragostea pentru cărți. Grație acestui proiect, biblioteca a beneficiat de un laptop performant, care oferă suport și acces la resurse informaționale pentru utilizatori.

La concursul „*Lumina din jurul cărții: Cel mai original club de lectură*” am obținut **Testimoniul de Laureat, locul III** – Clubul de lectură „Amicii”, iar la concursul „*Cel mai original proiect de promovare a cărții și lecturii inclusiv cu ajutorul tehnologiilor*” am obținut **Diplomă de Mențiune** pentru Proiectul „Copii Creativi”.

De ziua Diasporei, în parteneriat cu Tatiana Vătăș, președinta Asociației Băștinașilor plecați din orașul Ialoveni, am lansat volumul de poezii „Inimă și rațiune” de Ialovenianca aflată în diasporă – Rodica Meșină-Gâdea.

Tot anul 2024 a adus un nou proiect Bibliotecii „**În Coliba Albastră**”, care este un succes grandios al bibliotecii.

Majoritatea inițiativelor, concursurilor, expozițiilor la nivel național și internațional, colectivele de dansatori ai școlii de arte și cele conduse de Lucia Ciobanu (festivalul internațional, Kemer Turcia, mai 2024), colectivele muzicale și toți cei care muncesc în domeniul culturii ș.a., sunt susținuți și vor fi promovați de către Primăria Ialoveni.

În cadrul unui alt proiect „Moldocrescendo” s-a reușit procurarea unui nou pian de concert „Roland” pentru Școala de Arte.

A fost construit un nou sistemul de încălzire econom a Școlii de Arte și bibliotecii raionale, au fost renovate clasele de coregrafie și băile și evident că numărul elevilor la Școala de Arte Ialoveni este în creștere.

XI. SEGMENTUL PROTECȚIE SOCIALĂ, PERSOANE ÎN ETATE ȘI DEFAVORIZATE

În orașul Ialoveni avem circa **150 de familii defavorizate, 720 persoane cu dizabilități** luați la evidență, circa **1700 de persoane în etate singure, 82 familii cu 3 și mai mulți copii, multe familii cu o pensie minimă.** Asistența socială nu este o competență directă a primăriei, este o funcție delegată de la nivel central, însă noi ne asumăm toate angajamentele de a susține persoanele defavorizate, în limita posibilităților, și mobilizăm doritorii de a efectua acțiuni de caritate, acordăm ajutor în cele mai dificile cazuri.

În același timp, avem un cuvânt ferm de spus și insistăm pe dreptul administrației locale de a interveni către agențiile asistență socială, asistenții sociali locali, pentru ca acești responsabili să-și exercite onest atribuțiile. În anul 2024, am identificat pe lângă cele menționate și alte familii în situație deplorabilă, care nu erau în vizorul autorităților, nu beneficiau de ajutor și vom promova în continuare inițiative sociale. Totodată, menționăm ajutorul acordat refugiaților din Ucraina care locuiesc în orașul Ialoveni.

Cea mai considerabilă susținere pentru a identifica problemele cele mai grave ale unor familii defavorizate ne acordă **Asociația Veteranilor din Ialoveni (60 membri)**, cu care avem consultări permanente și o colaborare foarte bună. Pe parcursul anului am avut mai multe evenimente desfășurate și ne bucurăm de toate inițiative din partea lor.

Concomitent este de menționat și susținerea din partea Primăriei a veteranilor războiului din **Afganistan și de pe Nistru**, multe activități sociale, culturale, patriotice sunt desfășurate în comun cu asociațiile acestora.

Primăria, în parteneriat cu organizații neguvernamentale, agenți economici a acordat ajutor mai multor familii vulnerabile din Ialoveni, inclusiv s-au oferit pentru sezonul de iarnă **gratuit lemne de foc, la domiciliu.** În preajma unor sărbători religioase, cu ajutorul unor agenți economici și oameni de bună credință, au fost organizate **acțiuni de caritate pentru persoanele aflate în dificultate.** Un parteneriat social eficient s-a reușit a constitui cu bisericile din Ialoveni, organizațiile creștine, toate cultele religioase existente în oraș, astfel că datorită suportului acordat au fost ajutate foarte multe familii vulnerabile și persoane cu probleme sociale.

Cu referire la asistenții sociali din orașul Ialoveni, menționăm ca în perioada de referință am avut mai multe funcții vacante și monitorizarea persoanelor în etate și defavorizate a fost una dificilă.

XII. COLABORARE PRIMAR – CONSILIU LOCAL

În anul 2024, relația cu membrii consiliului a fost diferită: cu unii consilieri am avut o conlucrarea bună, cu o parte din consilieri – au fost divergențe de opinii, și dezbateri mai puțin constructive. La general, aș putea da un calificativ bun conlucrării avute și modului de soluționare a problemelor orașului Ialoveni. Desigur, că trebuie să ne revedem atitudinea față de comportamentul unor consilieri de până acum, astfel ca să recăpătăm încrederea Ialovenenilor.

În perioada raportată au fost convocate 7 ședințe ale consiliului local, dintre care 2 extraordinare. Unele decizii ale CO au fost notificate de Cancelaria de Stat.

Primăria, cu susținerea Consiliului orășenesc, a reușit să atragă mai multe investiții identificate în proiecte din domeniul infrastructurii, mediului, social, cultural, revitalizării urbane, etc.

Avem și unele cazuri de respingere a proiectelor de decizii înaintate de funcționarii Primăriei, la care vom fi nevoiți să revenim pentru a lua, totuși, decizii argumentate legal. Eu am mari cerințe față de angajații în echipa Primăriei, dar la fel sunt determinat să am și mare grijă ca acei, care lucrează onest și profesionist – să fie apreciați la justa valoare. Doar astfel vom putea pretinde să dezvoltăm în continuare orașul nostru.

Cu referire la deciziile CO, există un filtru al legalității – notificările din partea Oficiului Administrativ al Cancelariei de Stat. Pe parcursul perioadei, proiectele de decizii adoptate cu devieri de la cadrul normativ/legal au fost notificate, fapt care cred trebuie să fie o lecție învățată tuturor pentru promovarea unor asemenea decizii, dar avem și decizii contestate care au fost perfect legale. Evident, că în calitate de primar vom executa doar deciziile strict legale.

Raporturile constructive de serviciu între Primar și consilieri nu trebuie să fie politizate, deoarece mai presus este interesul orașului, nu interesul personal sau de grup. Acest lucru îl vom respecta și în continuare. Suntem ferm intenționați să lucrăm, să rezolvăm problemele orașului, conform așteptărilor Ialovenenilor. Problemele localității nu sunt ale primarului sau ale consilierilor aparte, ele sunt comune.

În context, mulțumesc consilierilor locali pentru acele decizii, care au fost susținute și pentru realizările obținute, care au fost posibile în cazul unei atitudini constructive, imparțiale și obiective. Cred că avem ce îmbunătăți în colaborarea noastră și o vom face.

XIII. INTERACȚIUNEA PRIMAR – CETĂȚENI, ASIGURAREA TRANSPARENȚEI DECIZIONALE

În calitate de Primar este foarte important să reușesc să mențin un contact permanent cu toți locuitorii, astfel ca să facem schimb de informații operative și să ne consultăm reciproc. Întocmirea și prezentarea Raportului privind activitatea pe parcursul unui an de mandat tot este un exercițiu, determinat de preocuparea mea de a avea o reală deschidere și transparență față de Ialoveneni. Consider că informația prezentată în Raport poate oferi locuitorilor orașului Ialoveni o imagine generală despre activitățile desfășurate și modul de soluționare a problemelor existente.

Conform competențelor prevăzute de lege, am emis 454 dispoziții, expediate 1361 scrisori oficiale, inclusiv partenerilor de dezvoltare, eliberate 131 certificate privind componente familiei. Au fost date răspunsuri la peste 2527 de demersuri și petiții, alte documente – 84, eliberate 15 certificate de urbanism, 11 autorizații de construcții, 5 autorizații de desființare și 3 autorizații de schimbare a destinației.

Am depus străduință ca informația despre activitatea desfășurată să fie făcută publică prin intermediul mai multor platforme de comunicare și metode de consultare publică. Am avut peste 50 de întâlniri tematice privind serviciile de transport, infrastructură, apă, canalizare, iluminat stradal și altele, în diferite cartiere ale orașului.

De asemenea, în audiență personală sau de grup, au fost mai mult de 1000 persoane. Am interacționat cu mulți dintre locuitori și prin intermediul rețelelor de socializare, poșta electronică, telefonul mobil, etc.

A fost revăzută conceptual, pagina web oficială a Primăriei și pagina de Facebook, continuăm și la moment să dezvoltăm aceste platforme pentru a avea toată informația activității Primăriei disponibilă fiecărui cetățean, paralel cu ziarul local "Ialoveni". Au fost create platforme de comunicare cu Asociația băștinașilor din Ialoveni. Actualizăm permanent panourile informative amplasate în oraș, orarul transportului public, ruta de troleibuz și locală nr.1 și multe alte informații publice.

În comun acord cu partenerii de la „Comunitatea mea”, am desfășurat mai multe consultări publice privind dezvoltarea socio-economică a orașului, „Moldova Europeană” - 2030. Totodată, au fost desfășurate mai multe instruirii, sondaje de opinii pe probleme de interes public pentru locuitorii orașului.

Datorită asistenței tehnice oferite în cadrul **proiectului „Comunitatea Mea”** **Primăria Ialoveni dispune de ghișeu unic (CISC)**, desfășoară online și înregistrează toate ședințele care sunt disponibile pe pagina oficială a Primăriei.

Cu referire la comunicarea cu cetățenii, aș vrea să menționez că, totuși, un rol aparte în asigurarea schimbului de informații și consultării opiniei publice, îl au și contactele stabilite pe rețelele de socializare. Pe lângă părțile negative și faptul că multe lucruri bune sunt compromise de personaje care utilizează internetul în scopuri de denigrare și meschine, eu recunosc că **multe mesaje constructive, propuneri de colaborare, inclusiv de peste hotare, am primit anume prin intermediul rețelelor de socializare și vreau să mulțumesc tuturor prietenilor și partenerilor pentru atitudinea corectă și constructivă în spațiul virtual.**

Consider că **încă nu este suficient de dezvoltat spiritul de activism și de implicare a locuitorilor în luarea deciziilor** de interes pentru toți. Populația trebuie să cunoască drepturile sale de a participa la orice ședință, drepturile de a încuraja pe toți să fie interesați de ce se întâmplă în orașul nostru, pentru a nu ne uimi ulterior de se s-au admis ilegalități.

În calitate de Primar am depus și voi depune în continuare eforturi ca să îmbunătățim transparența și dacă va fi nevoie, vom desfășura consultările în spații mari amenajate, exemplu, Teatru de vară Huțuleuca, Parcul Moldova, stadioanele din sectoare, curțile blocurilor, etc.

XIV. COLABORARE CU PARTENERII DE DEZVOLTARE

Pe parcursul perioadei de un an de zile s-a reușit continuarea relațiilor constructive cu mulți parteneri internaționali și naționali de dezvoltare (PNUD Moldova, USAID; Biroul de Cooperare al Elveției, Ambasada României, Casa Regală a României, Organizația Internațională pentru Migrație, Delegația UE, Consiliul Europei), IDIS „Viitorul” etc.

Am avut onoarea să avem oaspeți de valoare la Primăria Ialoveni, care reprezintă parteneri de dezvoltare europeni foarte importanți pentru orașul nostru, cu care au fost discutate inițiativele echipei noastre, problemele și perspective de dezvoltare. În timpul **întrevederilor cu Excelențele Sale**, Ambasadorii României, Poloniei, Slovaciei, etc., am abordat mai multe subiecte și le mulțumim pentru asistența oferită.

Un eveniment în cadrul căruia a fost stabilită o colaborare eficientă, vizează domeniul de parteneriat cu mun. Vranov, Slovacia. În cadrul vizitelor reciproce a fost inițiat și realizat primul proiect de eficiență energetică la grădinița Lăstărel, Ialoveni. La moment, cheltuielile pentru energia electrică sunt mult mai mici. În anul 2024, o delegație din Primăria orașului Ialoveni a vizitat municipiul Vranov, Republica Slovacă la invitația lor, în cadrul căreia au fost stabilite noi priorități de parteneriat în diverse domenii.

În contextul Zilelor Europei, Primăria Ialoveni a menținut colaborarea cu Asociația Meetjesland Moldovie, regiunea Flandra, Belgia și Centrul de Mediere și Securitate Comunitară, regiunea Moldova, România. O parte din activități planificate s-au desfășurat în județul Iași, comuna Tomești, cu care orașul Ialoveni este înfrățit.

Au fost încheiate acorduri noi de colaborare în diverse domenii cu parteneri din administrațiile publice locale din Romania, pentru valorificarea în comun a fondurilor europene (**Primăria mun. Moinești, Hunedoara, Brebu, Buftea, Ineu; Chișineu-Criș, județul ARAD**; continuăm atragerea investițiilor în cadrul acordurilor de colaborare cu **Primăriile, comunei Tomești și municipiul Pașcani, Județul IAȘI**). Toate aceste activități sunt desfășurate cu scopul dezvoltării unor parteneriate durabile și atragerea de noi resurse în orașul Ialoveni.

Un parteneriat de colaborare eficient și o asistență considerabilă în consolidarea capacităților echipei Primăriei Ialoveni avem în **cadrul Congresului Autorităților**

Locale din Moldova (CALM), care a susținut mai multe inițiative și care ne acordă expertiza necesară și promovează bunele practici.

Accesarea fondurilor și atragerea de noi proiecte

Este cunoscut faptul, că pentru primăriile din Republica Moldova nu este atât de ușor să accesezi fonduri suplimentare pentru activitățile sale. Iar în condițiile actuale, cu un război la hotar cu noi, austeritatea financiară și criză economică gravă, dacă nu este inițiativă și entuziasm de a elabora proiecte, a participa în diverse competiții atunci nu poate exista șansa de a reuși ceva.

Anume aceasta este viziunea primăriei și alături de mine au fost câteva persoane, care pe parcursul acestui an nu și-au cruțat eforturile, am studiat în comun toate liniile de accesare a fondurilor pentru autoritățile locale, am examinat în comun toate posibilitățile și căile de mărire a veniturilor primăriei din contul proiectelor atrase și acest lucru ne-a reușit.

Primăria a apelat în 2024 la mai multe proiecte transfrontaliere cu Pașcani, Tomești, Județul Iași. Urmează, în anul curent 2025, să implementăm cu comuna Tomești proiectul transfrontalier ce ține de procurarea unui generator de capacitate mare și o pompă performantă și să beneficiem de ele în cazul calamităților naturale și situațiilor excepționale. Pentru perioada următoare, linia de proiecte transfrontaliere din UE va fi posibilă, ceea ce presupune elaborarea proiectelor de comun cu partenerii din România, Slovacia, Polonia, Ucraina și astfel intrăm în competiție. La moment, în cadrul Primăriei Ialoveni avem specialiști pregătiți a elabora proiecte de atragere a resurselor financiare adiționale.

Un alt parteneriat de colaborare în domeniul securității rutiere a fost cel cu „Automobil Club Moldova” care a realizat în comun cu Primăria mai multe proiecte, ne-a acordat susținerea financiară la realizarea proiectelor de siguranță a trecerilor pietonale din preajma liceului teoretic „Petre Ștefănuță” și „Andrei Vartic.”

Cu fiecare nou proiect câștigat, pe umerii funcționarilor din primărie se acumulează noi sarcini, noi responsabilități. Povara este mare, nu toți sunt de acord s-o ducă fără a fi remunerați în condițiile unui salariu mic.

Primăria Ialoveni a obținut rezultate bune prin proiecte concrete câștigate în perioada de referință. O propunere binevenită ar fi majorarea salariului funcționarilor din Administrația Publică Locală, pentru care am solicitat și vom solicita în continuare suportul autorităților centrale, inclusiv și a celor de atragere a investițiilor.

21.02.2025